

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmæ Virtvtvm, Ac Vitiorvm , Tomus ...

Guilelmus <Peraldus>

Lvgdvni, 1585

De diuisione Superbiæ. Et de illa specie superbiæ, quando quis credit se bona sua habere à se. Cap. I.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46161](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46161)

Domine, tu mihi lauas pedes: quasi dicat: Non lauabis mihi pedes in æternum: quia nimia esset hæc humilitas, quæ præcipuè videtur extitisse in passione. Vnde passio eius excelsus vocatur. Luc. 9. Dicunt aliqui, q̄ nimis potest esse humilis homo, sed quantumcunque humiliauerit se, tamen humilior Christo nõ erit, cum ipse nouissimus virorum fuerit, Esa. 51.

De diuisione superbia, PARS III. quæ habet quadraginta capitula. De diuisione Superbiæ. Et de illa specie superbiæ, quando quis credit se bona sua habere à se.

CAP. I.

Postis his quæ pertinent ad detestationem superbiæ, consequens est, vt diuisiones ad idẽ vitium pertinẽtes ponamus, & prosequamur. ¶ Et notandum, q̄ superbiã primo diuiditur in superbiã interiorem & exteriorem. Interior autem diuiditur in superbiã intellectus & superbiã affectus. Superbiã intellectus quatuor habet species. Prima est, cum aliquis credit sua bona habere à se. Secunda est, cum aliquis credit à Deo sua bona habere, sed à suis meritis. Tertia, quãdo credit se habere quod non habet. Quarta, quãdo in opinione sua præfert se aliis. Vnde versus: Ex se pro meritis, falso, plus omnib⁹ inflãt. ¶ Prima specie laborabant Philosophi, qui dicebãt, Labia nostra à nobis sunt. De hac specie Iob, 11. Vir vanus erigitur in superbiã, & quasi pullũ onagri se liberum natũ putat. Superbus nihil credit se tenere ab aliquo. Videtur tamẽ q̄, nullus habeat hæc speciem superbiæ. Nullus enim est, qui nõ credat bona sua à Deo habere. Vnde Ber. super illud, Oleũ effusum nomẽ tuũ. Quis tam insanus erit, vt aliunde quã à Deo aliquid habere præsumat? Nemo sanè etiã infidelis videtur esse in hoc errore. Bern. Inexcusable est infidelis, si nõ diligat Deũ ex toto corde, tota anima, tota virtute. Nempe clamat intus ei innata iustitia: quia ex toto se diligere debet illum, cui se totum debere non ignorat. Ad quod dici potest, q̄ ideo dicitur superbus credere bona sua à se habere, quia facit ac si crederet. Simili modo loquendi dicitur de aliquo q̄ nõ credit Christũ filium Dei esse: cum nec terretur eius comminationibus, nec attrahitur promissionibus, nec præceptis obtemperat, nec consiliis acquiescit, vt dicit Bernar.

¶ *De sex quæ facit superbus, quasi credat bona sua à se habere, & non à Deo.*

Sex verò sunt quantũ ad hoc, quod dicitur superbus facere, quasi credat bona sua à se habere, & non à Deo. ¶ Primo, q̄ de bonis suis gloriatur in corde. Vnde Apostolus 1. ad Corint. 4. Quid habes quod nõ accepisti? ¶ Secũdo, q̄ de bonis suis iactat

Y y 2

se. Iob, 31. Si osculatus sum manum meam. In manu intelligitur operatio: in osculo, quod est contractus oris: laudatio proprie operis. ¶ Tertio, quia de bonis suis gratias non agit Deo. Unde ingratus dicitur non cognoscere beneficium acceptum, eodem modo quasi non cognosceret. Et est illud vitium valde nocivum homini. Bern. Ingratitudo est vetus vrens, siccans sibi fontem pietatis, rorem misericordiae, fluentia gratiae. Gregor. Non est dignum dandis, qui non agit grates de datis. ¶ Quarto quia non habet similia bona, contemnit. Unde Bernar. loquens Phariseo. Frustra inflaris adversus publicanum, qui ideo non habet verum, quia non accepit ut tu, Gratias agendo probas te nihil tibi tribuere, ceteros aspernando prodis quid in corde locutus sis. Non enim iudicatos publicanum contemnendum praeter te, si non praeter illo honorandum te censes. ¶ Quinto, quod sibi vult vivere, & non Deo. Vera recognitio Domini, est redditio census vel servitii. Unde cum superbus servire Deo renuit, ipse bona sua se habere a Deo non recognoscit, nisi recognitione verborum quae est ridiculosa. Ridiculum enim est dicere aliquem, dominum in aliqua arbore sola folia habere. Contumeliosum est etiam domino, quod aliquis eum Dominum fateatur, qui ei servire dedignatur. ¶ Sexto facit superbus quasi non crederet bona sua se habere a Deo, quia de bonis suis Deo non tribuit, quae ipse requirit per pauperes suos: sed potius obiurgat querentem, dicens: Vos quaritis quae nobis commodassetis: non attendens quod Deus illi bona dedit, qui per pauperem ea requirit. Gregorius: Gratuitum putas quod impedis proximo, velis nolis debitor es: August. dicit tibi Christus, Da mihi ex eo quod dedi tibi: de meo quero, & mihi non donas. ¶ Superbia ista valde nociva est homini. Homo enim superbus aliter viveret, si bona sua a Deo sibi data recognosceret, quam vivat. Et hoc quo ad multa. ¶ Primo, si hostem suum se fortiores videret, ad dominum suum pro succursu orationis quasi quendam nuntium mitteret, & de impetrando succursu valde consideret, sciens illud Apostoli 1. ad Cor. 10. Fidelis Deus qui non patietur vos tentari supra id quod potestis: sed faciet cum tentatione proventum, ut possitis sustinere. ¶ Item si videret quod castrum corporis sui defendere non posset, Domino suo redderet, ut ipse met defendere illud. Sicut quidam cum tentaretur de peccato fornicationis multum, & resistere ultra non posset, prosternens se ante Crucifixum, dixit: Domine, terram corporis quam a te teneo, amplius tueri non possum: ego reddo eam tibi, defende eam. Et statim recessit tentatio. ¶ Item qui

bona
vindi
ret, Pr
sta De
debi
solun
tantu
tentia
mend
Dein
Deo t
stolus
essem
nent
ram v
beth,
Ioan
natur
ex se
habi

SE
m
tion
Dei,
bona
mili
null
rem
pto
¶ Te
omn
ran
cit
dicit
test
vit
vit
me
bona

bona sua à Deo recognosceret, ipse de iniuriis sibi illatis se nõ vindicaret, sed expectaret, q̄ dominus suus sibi iustitiam faceret, Prouer. 20. Ne dicas, Reddam malum pro malo; sed expecta Dominum, & liberabit te, à labore scilicet vindicandi, & à debito gehennæ, quo te obligas vindicando. ¶ Item quo Deũ solum omnium bonorum suorum dominum recognosceret, tantum eius iudicium formidaret. Non enim timenda est sententia à non suo iudice lata. Sic nec iudicia hominum sunt timenda. 1. ad Cor. 4. Mihi pro minimo est, vt à vobis iudicer. Deinde subditur, Qui autem me iudicat, Dominus est. Item Deo tanquam domino nõ hominibus placere studeret. Apostolus ad Galat. 1. Si hominibus placet, Christi seruus non essem. Figuram verò illorum qui sibi attribuunt bona sua, tenent illi qui volebant Ioannem vocare nomine patris sui. Figuram vero illorum, qui bona sua Deo attribuunt, tenet Elizabeth, quæ ait: Nequaquam, sed vocabitur Ioannes. Et merito Ioannes, id est, gratia, vocatur, qui natus est de sterili secundum naturam. Sic bonũ opus gratiæ Dei debet attribui, cum anima ex se sterilis sit: nec habeat nisi ex Deo q̄ bona agat. Psal. Qui habitare facit sterilem in domo matrem filiorum latentem.

De illa specie superbiæ, qua quis credit se habere bona sua à Deo, sed tantum pro meritis suis.

CAPVT II.

Sequitur de illa specie superbiæ, qua quis credit habere pro meritis suis bona, quæ à Deo habet. Ad cuius vitij detestationem, primo facit hoc, q̄ vitium illud contrarium est gratiæ Dei, & quodammodo euacuat eam. Si enim dantur hominibus bona pro meritis eorum, quæ gratia Dei erit? Sicut si paterfamilias soluat operario operationem quam ipse meruit, in hoc nullam gratiam ei facit. ¶ Secundo, q̄ liberalissimum largitorem reputat venditorem, dum ea quæ dominus ei dat, credit se pro meritis emere, in quo Deo magnam contumeliam facit. ¶ Tertio facit ad detestationem huius vitij hoc, q̄ vitium illud omnino obstat homini fontem misericordiæ. Si enim laborantes hoc vitio perant aliquid sibi dari à Domino, merito dicunt eis dominus, Ite potius ad vendentes, & emite vobis: sicut dicunt virgines prudentes fatuis, Mat. 25. ¶ Quarto facit ad detestationem huius peccati magna fatuitas quæ comitatur hoc vitium. ¶ Multiplici verò ratione potest ostendi fatuus qui hoc vitio laborat. ¶ Primo, quia quantumcũque conetur homo, tamen non sufficit soluere, quod Deo debet. Vnde Bern. in lib. de